

Tulevaisuusnäkymät - skenaariotarkasteluja

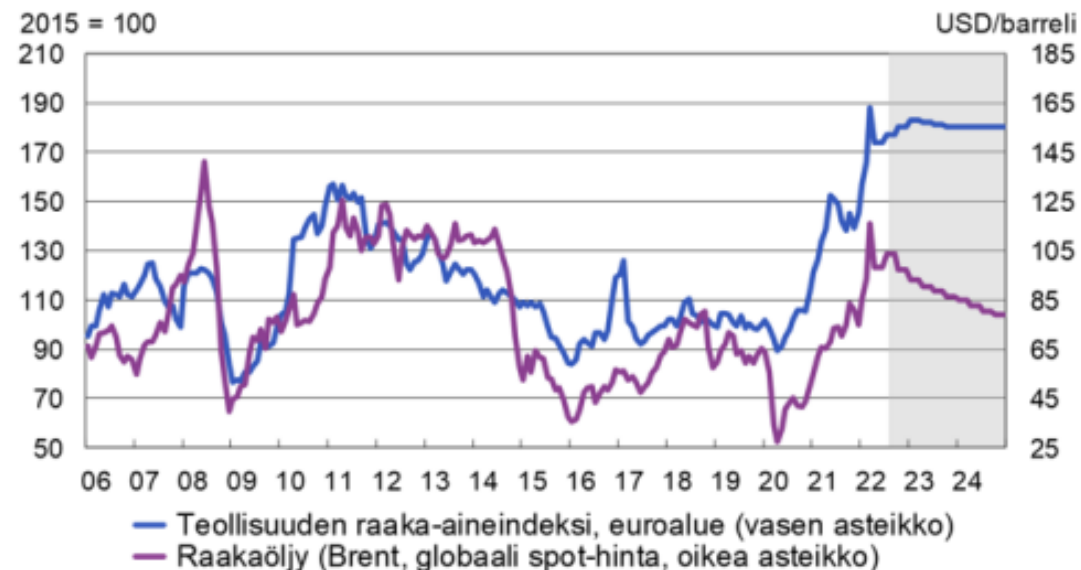
Talousnäkymä 2022-24: VM taloudellinen katsaus

- VM/Jukka Railavo, 13.4.2022
- Kuluttajahintojen nousu vähentää ostovoimaa, ja lisääntynyt epävarmuus lykkää kulutusta.
- Palvelujen kulutus lisääntyy koronaepidemian hiipuessä.
- Vienti ja teollisuustuotanto kasvavat hitaasti, koska
  - Suomen ulkomaankauppa Venäjän kanssa lähes loppuu
  - kerrannaisvaikutuksena vienti EU-maihin hidastuu
  - palveluiden vienti säilyy vahvana.
- Yksityisten investointien kasvu hidastuu, kun epävarmuus keskeyttää hankkeita ja lykkää niitä myöhemmäksi.
- Hallituksen päätökset kasvattavat julkista kulutusta ja investointeja

Keskeiset ennusteluvut

	2020 mrd. euroa	2019	2020	2021	2022**	2023**	2024**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	238	1,2	-2,3	3,5	1,5	1,7	1,5
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	85	2,4	-6,6	5,3	2,6	3,7	4,2
Kokonaistarjonta	323	1,5	-3,5	4,0	1,8	2,3	2,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti	85	6,7	-7,5	4,7	2,0	4,4	5,1
Kulutus	179	1,1	-2,7	3,2	2,1	0,9	1,0
yksityinen	122	0,7	-4,1	3,1	2,0	1,7	1,5
julkinen	58	2,0	0,4	3,2	2,2	-0,8	-0,2
Investoinnit	58	-1,5	-0,3	1,2	2,2	2,9	2,0
yksityiset	46	-2,3	-2,9	4,6	0,9	2,1	3,2
julkiset	12	2,4	11,2	-12,0	8,5	6,1	-2,9
Kokonaiskysyntä	323	1,5	-3,6	3,8	2,4	2,8	2,8
kotimainen kysyntä	238	-0,4	-2,1	3,5	2,5	2,1	1,8

Raaka-aineiden hinnat

Lähde: Hamburgisches WeltWirtschafts Institut, Macrobond, VM

VM34170

Toimintaympäristön muutokset ja riskit

Verorahoitus näyttää talousohjelmaa paremmalta!

Ukrainan sota, korona

- talouskasvun hidastuminen ja kustannuskehitys
- energian hinta, komponenttipula, kysyntä > tarjonta, raaka-aineiden saatavuus, työvoiman saatavuus
- rakentamisen kustannukset ja palveluhinnat

Talousohjelman toteutumisen epävarmuudet

- sopeutustoimien toteutuminen
  - 2020-23 toimenpiteiden toteutuminen
  - 2024-25 3Me sopeutuksen toimenpiteet pääosin yksilöimättä
- 2022 sotemenot? → **menoylityksistä tulee pysyvä vaikutus valtionosuuksiin**

Lainamäärä ja nousevat korot

- korkokulut 2021 (217Me lainasta): 0,4 Me
- 2031 (lainaa 323 Me, 2%): 6,5 Me

Kuntien uudet tehtävät, lakimuutokset ja niiden rahoitus

- palkkaratkaisut 2022 → TA-muutosesityksenä
- tiedonhallintalain vaatimukset 2023
- kaavoitus- ja rakentamislaki 2023
- varhaiskasvatushenkilöstön siirtyminen OVTESin piiriin 2023
- kiinteistöverouudistus 2023 → siirtynee vuodelle 2024
- työllistämispalvelujen siirto kunnille 2024 aikana

Skenaariot

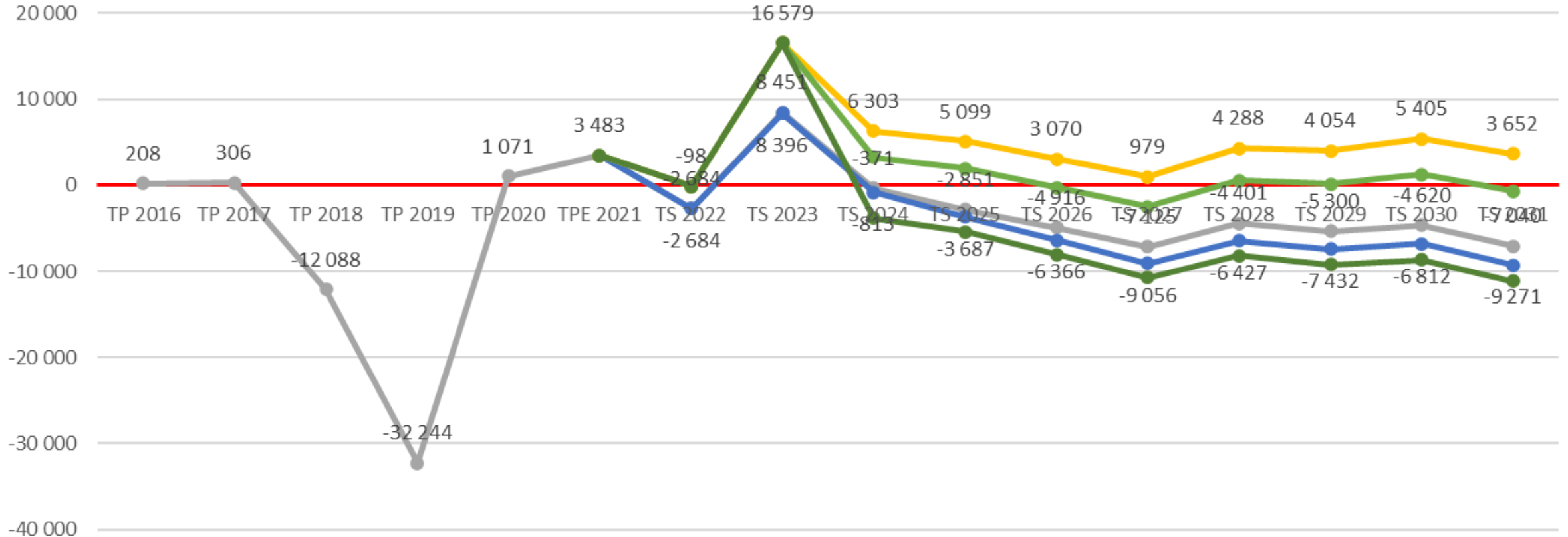
- **V1: MTA2022 + Siirtomäärärahat (~1,5Me), investoinnit (~15Me), lisärahoituksen korko 2%**
  - huomioitu karkeasti käyttötalouden ja investointien siirtomäärärahat vuodelle 2022
  - korkokulujen kasvu 2023 alkaen uudisrahoitustarpeen mukaan 23-26 1,5-3,3e/vuosi
- **V2: MTA 2022 + Siirtomäärärahat + korot 2% + 1Me menolisäys 2022 alkaen**
  - em. lisäksi: menot ylittyi 1Me 2022 alkaen
- **V3: Vuosien 2023-26 investointeihin tulee 15% Ukrainahintaisää (~23Me, +5,5-6,2Me/vuosi)**
  - em. lisäksi: vuosien 2023-26 investointeihin tulee 15% Ukrainahintaisää (~23Me, +5,5-6,2Me/vuosi)
  - poistot kasvaa 2024 alkaen kasvaneiden investointisummien mukaisesti
  - lainanotto lisääntyy → korkokulut kasvaa
- **V4: Ukrainalisä + verorahoitus kasvaa**
  - em. lisäksi: huhtikuun 2022 verokehikko ja päivitetty soterahoituslaskelmat
  - 2025 alkaen merkittävä parannus verotuloissa talousohjelmaan nähden (+6Me), valtionosuuksissa jo 2023
- **V5: Menosopeutus pettää, 3Me lisämeno/tulomenetyksiä 2024 alkaen**
  - 2024 alkaen 3Me lisämeno tai vos-leikkaus, koska sotemenojen ja verotuloleikkauksen välinen kuilu kasvaa
- **V6: Verorahoitus pettää, 10Me lisämeno/tulomenetyksiä 2024 alkaen**
  - 2024 alkaen 10Me vos-leikkaus, koska sotemenojen ja verotuloleikkauksen välinen kuilu kasvaa

Lähtötilanne
päivitetty 2021
tilinpäätöksen
mukaisesti

Skenaariot
rakentuvat aina
edellisen
vaihtoehdon
päälle
(esim. V3 = V2 +
esitetty lisäys)

Yli-/alijäämä

Yli-/alijäämä 1000 e

—●— V2: MTA22 + Siirtomäärärahat + korot 2% + 1Me menolisäys

—●— V4: Ukrainalisä, verorahoituksen korotus

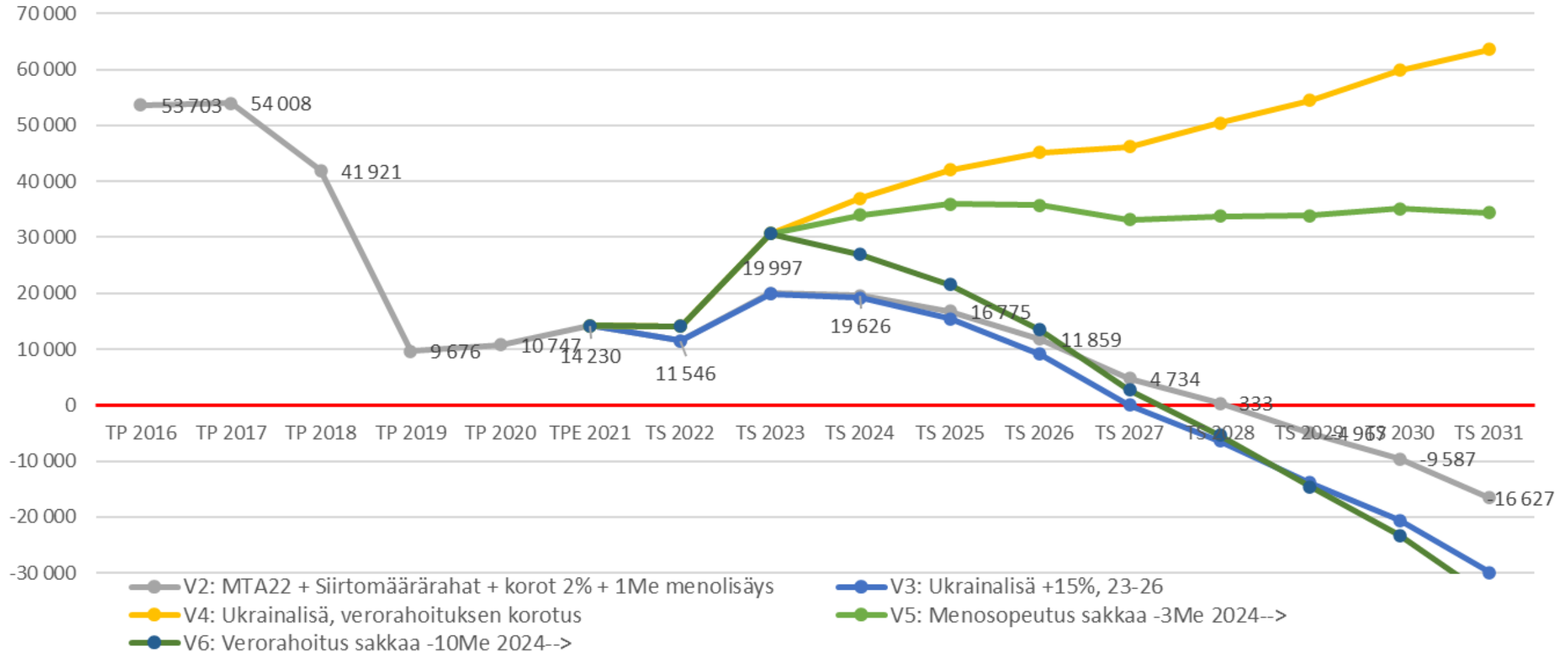
—●— V6: Verorahoitus sakkaa -10Me 2024-->

—●— V3: Ukrainalisä +15%, 23-26

—●— V5: Menosopeutus sakkaa -3Me 2024-->

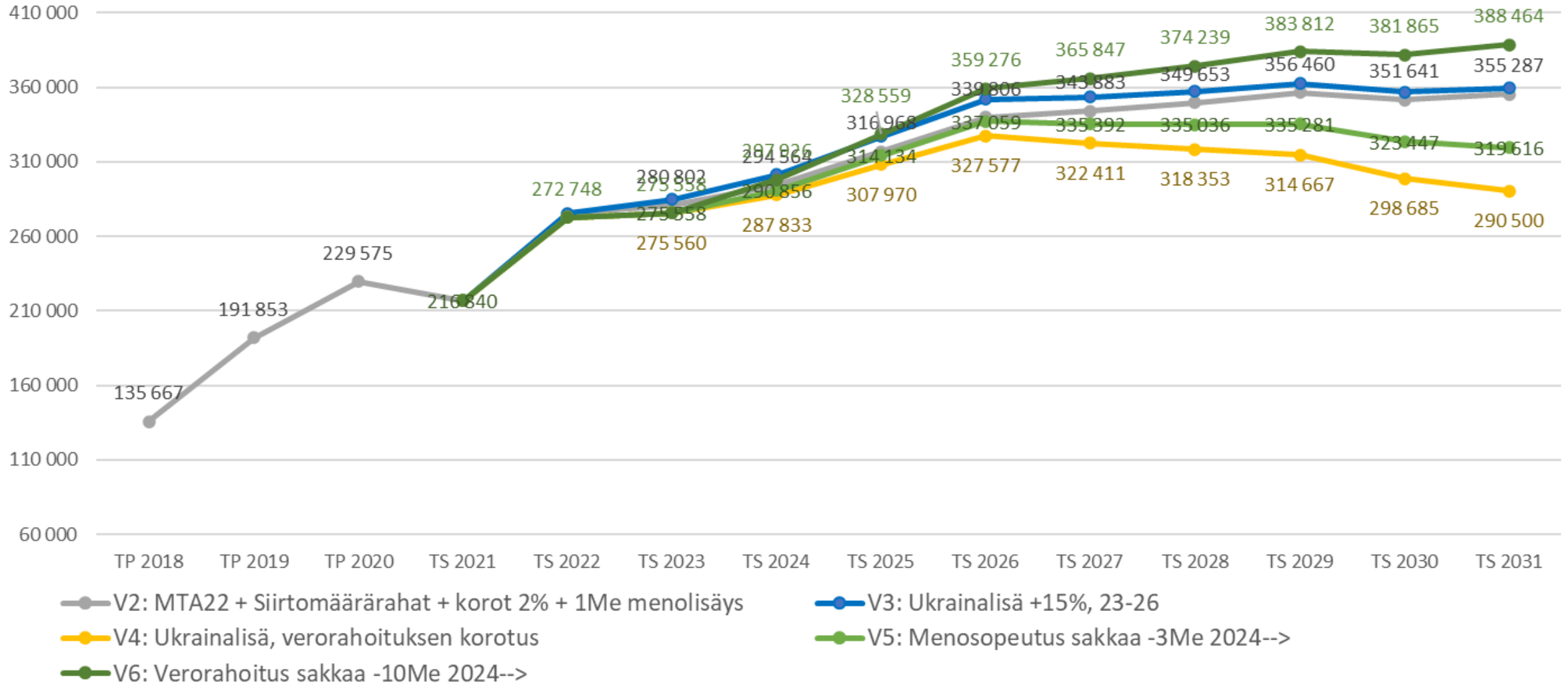
Taseen kertynyt yli/alijäämä 1000e

Kumulatiivinen yli-/alijäämä 1000 e

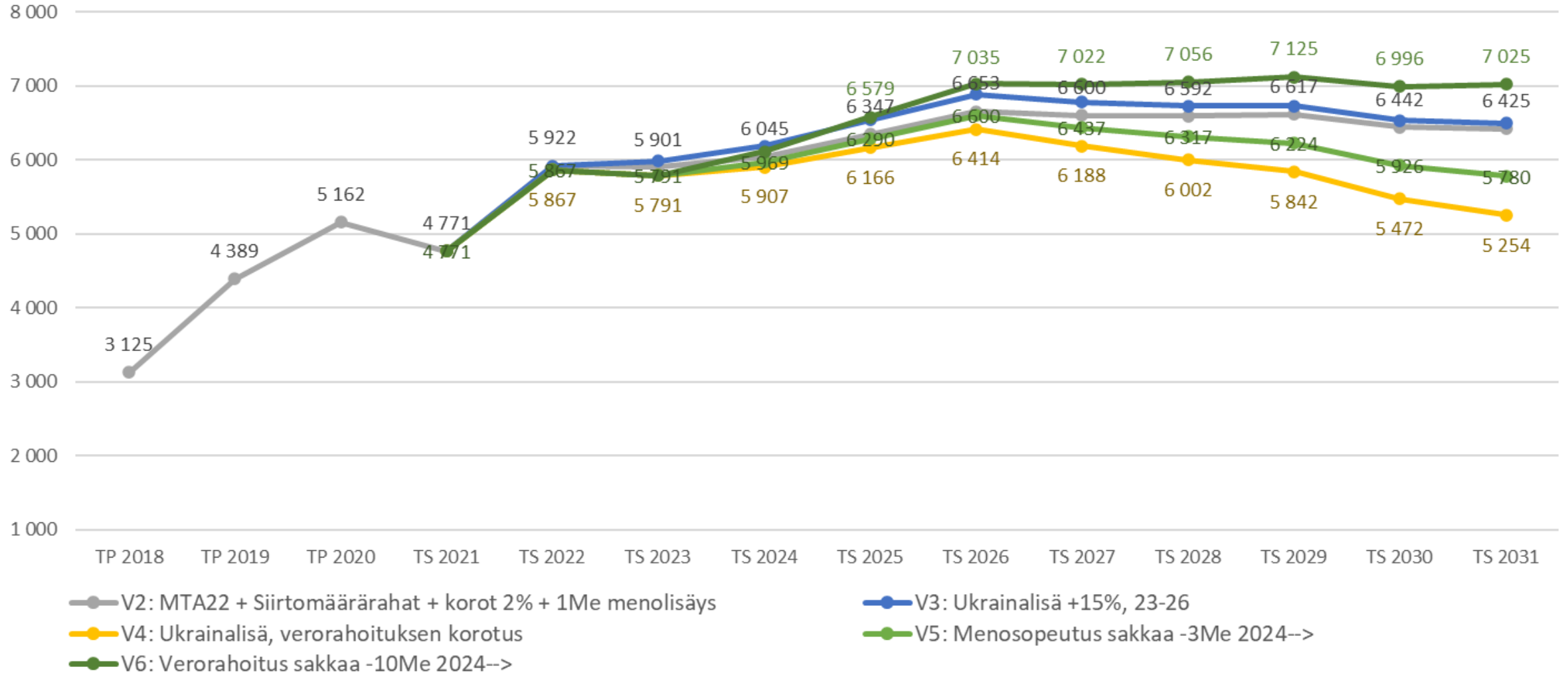
Lainat, 1000e

Lainakanta, teur

Lainat, €/asukas

Lainakanta, euroa/asukas

Johtopäätökset

- Kaupungin talous ei kestä nykyisen investointiohjelman mukaisten hankkeiden läpivientiä, mikäli Ukrainan tilanne nostaa hintoja
  - ohjelma voi maksimissaan ollaan nykyinvestointiohjelman tasossa, joka sekään ei riitä pitämään taloutta ylijäämäisenä 2026 eteenpäin ts. myös nykyohjelma on liian korkea
  - nykyinen investointiohjelmataso on mahdollinen vain, jos tulorahoitus kasvaa oleellisesti arvioitua menokehitystä nopeammin
  - ilman tulorahoituksen positiivista kehitystä ohjelmaa olisi karsittava myös nykytasosta, mutta voidaanko se kustannusten noustessa tehdä vaarantamatta omaisuuden kunnon ylläpitoa tai kaupungin kasvua
- Toiminnan ja investointien rahavirran pitää pitkällä aikavälillä olla positiivinen ts. rahan tulisi riittää myös lainojen takaisinmaksuun:
  - Jos investointiohjelma toteutetaan suunnittelussa laajuudessa ja hyväksytään Ukrainalisä +15% ja huomioidaan korkojen nousu
    - vuosittainen karsintatarvetta 2023-31 noin **10,7 miljoonaa euroa/vuosi**